

nisi qui prius fuerint tam quoad sufficientiam pro munere ab eis exercendo, quam quoad vitæ probitatem a Superiore Tribunalis approbati.

35. Ad rogandum vero qualibet instrumenta, testamenta, & alias quascumque dispositiones tam inter vivos, quam in ultima voluntate, non admittantur, nisi prævio riguroso examine sint prius creati Notarii ab habente facultatem, neque tamen propterea talis approbatio principalem Notarium, sive Officiale excuset, quo minus si quid præfatorum culpa, vel facti minus recte gestum fuerit, ipsi omnino Notarii teneantur, prout teneri volumus ad damna, expensas, & interesse partibus damnorum passis.

36. Notarii non audeant rogare, vel stipulari obligationes aliquas, sive contractus etiam parvi momenti, nisi vel contrahentes ipsos Notarii bene noverint, vel ab uno saltem ex testibus cum juramento adhibitis, cognitos esse sciant, testesque prædicti, aut unus eorum, contrahentes ut supra recognoscentes, noti sint iisdem Notariis, & nihilominus in quibuscumque contractibus ultra nomen, & cognomen cuiuslibet contrahentium, apponatur etiam patria, & nomen patris, aut alia similis demonstratio, atque de huiusmodi cognitione mentio fiat in instrumento, alioquin ultra poenas infra subscriptas teneantur etiam partibus ad omnia damna, expensas, & interesse, neque per hoc derogatum censeatur statutis, majorem in proposito solemnitatem, vel diligentiam requirentibus.

37. Prohibemus insuper ne in instrumentis, testamentis, & aliis actibus in quibus testes requiruntur, Notariorum socii, Substituti, & alii in officio illius Notarii, qui rogatur degentes admittantur, sed alios adhiberi omnino mandamus.

38. Dissidatam societatis officii teneantur Notarii non solum in manuali registrare, sed etiam in margine instrumenti societatis annotare his verbis, videlicet. Die tali dissidatæ, & die tali reproductæ, neque talis reproductio dissidatæ in actis alterius Notarii de societate non rogati fieri possit, neque facta suffragetur, nisi quando contraheus societatis extra Urbem est rogatus, vel etiam in Urbe, quando est rogatus Notarius, qui non sit actuarius alicujus Tribunalis, quibus casibus dissidatæ registraretur in manuali, ut supra, sub poena in quolibet præfatorum casuum Notario principali scutorum centum ipso jure Fisco applicandum, & Substituto scribendi, vel de tali actu rogato, sub poena infamiae, & suspensionis ab exercitio.

39. Idemque servetur in nominatione, necnon, & in translatione periculi vitæ, quæ non suffragentur, neque cuiquam profint, nisi parti intra tempus ad nominandum, vel transferendum intimatæ, & per Notarios ut supra fuerint annotatæ.

40. Et si Notarii, eorumque Substituti, Actuarii, vel Juvenes quicumque se quoquo modo directe, vel indirecte sub quo-

vis etiam amicitia nomine, vel prætextu ingesserint, interposuerint, vel tractaverint, seu mediatores fuerint in aliquo censuum, societatis officiorum, aut aliorum quorumcumque negotiorum contractu, non possint sub poena perpetuarum trirremium, ac privationis officii, ejusque proprietatis, & tituli ipso jure Camera Apostolica applicandi, ulla pecunias, bona, seu res, etiam minima quantitate a quoquam etiam sponte dante occasione præmissa recipere, sed sint, & esse debeant contenti debita eis mercede rogatus instrumenti si quod ab eis fuerit rogatum.

42. Qualibet instrumenta subscribantur ab eo substituto qui illa confecit, apponendo nomen, & cognomen suum in margine finis Instrumenti.

43. Instrumenta quoque in suis manualibus dietim extendantur, & describantur.

44. Instrumenta quæcumque ab eis rogata, Notarii debeant infra tres menses a die celebrati contractus, vel Instrumenti in librum, quem fileam vocant, redegisse, vel in Protocollum, quod alii manuale extensorum appellant, descripsisse cum suo indice. Non derogando per hoc Statutis diligentioris formam requirentibus.

45. Testamenta autem, & codicillos viventium nemini ostendant, sed fideliter recondita servant, & quatenus sint aperta, illa, & illos intra tres menses in librum ad hoc de more compactum redigant.

46. Alia cujuscumque generis, qualitatis, quantitatis, contractus, acta, Instrumenta, vel ab ipsis rogata, vel apud eos producta, teneantur partibus interesse habentibus ad earum beneplacitum gratis ostendere, ipsisque copiam facere, & tradere, soluta solita mercede competenti, sine tamen, die anno, mense, testibus, ita ut nullam in Judicio fidem facere possint.

47. Neminem tamen possint astringere ad accipiendum Instrumenta publica, vel eorum exempla, nisi ita ipsis Contrahentibus, aut aliis interesse habentibus placuerit.

48. Pro rogatu cujuslibet instrumenti, cum quibusvis conditionibus, & clausulis, ubi non adsunt particulares taxæ, & ubi non præcedit conventio partium, solvantur pro quolibet centenario scutorum usque ad scuta mille julii duo, a mille usque ad quinque millia, julii unus pro quolibet simili centenario, a quinque mille usque ad quamcumque summam, ibononeni quinque pro quolibet simili centenario, dummodo in totum non excedat summam scutorum vigintiquinque.

49. Pro cassatione cujuslibet instrumenti, seu retrovenditionis census, vel similitium, cum quibusvis cessionibus, reservationibus, conditionibus, seu translationibus, & aliis clausulis, ubi non adsunt particulares taxæ, solvatur ad eandem rationem, prout dictum est pro rogatu cujuslibet instrumenti.

50. In tradendis autem publicis instrumentis quoad mercedem quicumque Notarii,

tarii, sive descripti in Archivio Romanae Curiae, sive in Archivio Capitolii, & alii Notarii retinentes publica officia, non habentes specialem taxam publicorum instrumentorum, vel in quibus eorum taxa non disponderet, teneantur servare taxam statutorum Urbis.

51. Pro rogatu testamentorum, codicillorum, donationum inter vivos, & causa mortis, ubi non adsint taxæ minores, vel ubi Notarii non subiciuntur Statutis Urbis, & ubi non fuerit aliter conventum per partes, si fuerint factæ a personis quorum patrimonium non excedat scuta quinque millia, solvantur julii quinque, a quinque millibus usque ad viginti millia, scutum unum; a vigintimillibus usque ad quamcumque summam non exigant ultra scuta duo.

52. Orta inter Notarios, & litigantes, vel alios differentia super ipsorum Notariorum mercede, non a Notariorum Collegiis, seu deputatis ab eis, sed ab eorum Judicibus, qui non ad Mensarios, seu Notarios remittant, sed ipsimet proprio ipsorum arbitrio definiant, inviolabiliter observata taxa.

53. Et quodcumque Notarii vigore hujus Constitutionis ex facto suo, vel suorum tenentur aliquid refundere, restituere, aut partibus refarcire, procedatur contra eos executive, & manu regia.

54. Ad hæc Archivii privilegia illæsa esse cupientes, statuimus, & mandamus, quod Protonotarii, Comites Palatini, & alii quicumque habentes, vel habere prætendentes facultatem creandi Notarios, aut spurios legitimandi, non possint illos creare, vel legitimare, nec jurisdictionem, aut potestatem aliquam in Urbe, & extra eam per unam Dietam legalem exercere in præjudicium Collegii Archivii, & privilegiorum ejus, juxta constitutionem fel. re. Leonis X. Prædecessoris nostri editam pridie nonas Octobris 1513. quæ incipit. *Ex ministerii pastoralis*, quam innovamus, & approbamus.

55. Quod que si aliquis creditor mandatum de capiendo ratione suspicionis fugæ in quocumque Tribunali, etiam Auditoris Camera, contra debitorem suum, vel ipsius debitoris pecunias, & bona sequestrum aliquod obtinuerit, creditor ipse ad mandati executivi expeditionem, vel aliquo modo illius solutionem faciendam, aut ejus taxam deponendam, cogi non possit.

56. Juramenta suspicionis fugæ, ab aliis, quam a principalibusmet, vel personis ad id speciale mandatum habentibus, non recipiant.

57. Sequestra non scribant, etiam in causis mercedum, nisi in executionem mandatorum servandis relaxatorum, vel nisi docto de credito etiam extrajudicialiter arbitrio Judicis, juratoque prius de dilapidatione, aut fugæ suspitione.

58. Advocatos, Procuratores, & Solicitatores pro fideiussoribus occasione litium dandis nullo pacto recipiant.

59. Significationes per viam recursus

Bull. Rom. Tom. V. Par. IV.

concedendas non scribant, nisi cum clausula, *Non tamen in contumaciam*.

60. Alias vero significationes non scribant nisi vigore termini, aut nisi productis juribus, vel probationibus super solutione, aut nisi stante pendentia litis, sive lite finita, vel nisi data cautione de stando juri, & judicatum solvendo, quando essent relaxata mandata suspicionis fugæ pro asseratione judicii, aut nisi stante negatione, contra mandata in contumaciam relaxata.

61. Responiones ad articulos, & juramenta super partitis decisivis, coram Judice tantum recipere possint, & debeant, nisi ipse Judex aliter decreverit ex causa infirmitatis, aut legitimi impedimenti collitigantium.

62. Constitutionem a nobis die prima Martii 1608. contra Notarios Criminales Urbis editam innovantes, denuo, & districte inhibendo præcipimus omnibus quibusvis Notariis cujuscumque Tribunalis, & Curia quoquo modo causas criminales exercitibus, ne sub poena privationis officiorum, & proprietatis ipsorum ipso facto incurrenda, & Camera nostræ Apostolicæ applicanda, aliisque gravioribus etiam corporalibus arbitrio Judicis imponendis poenis audeant, vel præsumant mercedes notulæ sententiæ, vel decreti, aut cassationis processus in relaxatione Carceratorum, seu abolitione quærelarum non Carceratorum, etiam a sponte dantibus, nec etiam ad minimum accipere, nisi quando Reus ipse fabricato processu, & præcedente plena causæ cognitione, & discussione Fisco, & parte si aderit citatis, in ipsa sententiæ, vel decreto vim diffinitivæ habente, & a Judice subscripto fuerit a crimine, pro quo detinebatur, vel quærelabatur, diffinitive tanquam innocens, vel tanquam hactenus non repertus culpabilis, expresse absolutus.

63. Pro compositionibus vero eisdem notulas decretorum, & cassationes accipere, nisi in causis, & criminalibus gravibus, & gravamen poenam merentibus, & in quibus non solum intervenerit plena causæ cognitio, sed etiam discussio, & decreta fuerint non Judicis tantum, sed, & Procuratoris nostri Fiscalis manu subscripta, minime possint.

64. Remissiones tamen gratiosas Bannitorum in contumaciam condemnatorum, necnon exilii, & trirremium poenarum de ordine nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, excipimus, in quibus iidem Notarii notulas decretorum, & cassationis processuum accipere licite possint. In aliis autem quibuscumque casibus, contenti esse debeant sola mercede mandati de relaxando si rei fuerint carcerati, & si non fuerint carcerati pariter contenti sint ea mercede, quæ si carcerati fuissent eis deberetur pro dicto mandato de relaxando, reprobata prout reprobamus omni prava consuetudine, & observantia Notariorum ad effectum extorquendi notulam decreti in omnibus fere decretis de relaxando apponentium illa verba, *mandavit cassari, & amplius non molestari, silentium imponi*, vel similia.

65. Et insuper super eisdem poenis, omnibus Notariis prohibemus, ne per se, vel alios Reos quoquo modo processatos, ad processum cassationem, aut eorumque sententiam, vel decreti absolutorii impetrationem, vel postulationem per citationem ad se representandum, aut ad sententiam, vel alias qualibet via, directe, vel indirecte, aut quoquomodo, cogere, inducere, aut invitare audeant, vel presumant, sed omnia, & quaecumque hac nostra Constitutione contenta ad unguem omnino observent.

66. Et pro mandatis de excarcerando quibus a Iudice adjectum est, gratis, nihil proflus, & in forma pauperum, pro medietate tantum accipiant, ideoque nec mandati mercedem ante recipiant, quam a Iudice fuerit subscriptum, & forte receptam omnino restituant.

67. Nec pro copia indiciorum, quam effectualiter reo non dederint, quicquam percipere (nisi loco arrhae) debeant, & ubi reus amplius ipsam copiam habere noluerit, etiam quod arrham dederit, ab ipso non exigant, nisi pro rata copia confecta.

68. Similiter alimenta Carceratorum, penes eos deposita Notarii sine ulla retentione pro deposito, vel alia qualibet diminutione, Carceratis integre consignent.

69. Quicumque ex Notariis in eorum officiis scribentibus in aliquo praemissorum contraverit, pro qualibet vice poenam scutorum viginti quinque, aliasque poenas pecuniarias, & corporis afflictivas pro modo excessus a suo Iudice arbitrandas incurrat, damnaque, & interesse partibus rescire cogatur.

70. Ultra praemissa diligenter per omnes Notarios cujusvis Tribunalis observanda, sancimus, ut Notarii infra scriptorum Tribunalium etiam sequentes ordinationes quolibet eorum tangentes servare debeant.

71. Notarii Camerae illis qui annatas, & alia jura Camerae pro expeditionibus debita persolverint, quietantiarum, & liberationum Instrumenta super solutionibus per eos factis intra triduum juxta veterem consuetudinem, mercede solita recepta, in forma authentica tradere compellantur, aut per eos non fiet quominus tradantur. Et abstineant ab indebitis exactionibus, maxime pro obligationibus solvendi annatas.

72. Bullas quarum ratione, commune, annata, vel alia jura solvi debent Camerae Apostolicae, quae quomodolibet concernunt interesse dictae Camerae, aut Sedis Apostolicae, sive earum continentiam per se ipsos tantum, & non per substitutos scribant, & annotent in libris, & Bullae registratae auscultentur per mensarium ipsorum Notariorum, qui in signum auscultationis manum apponere in registro, & de mala auscultatione teneri debeant. Et registra in Archivio Palatii Apostolici custodiantur.

73. Obligaciones solvendi commune, & alia jura Camerae pro Monasteriis, vel Ecclesiis oneratis pensione, aut solvendi quinquennium ratione unionum, infra quin-

decim dies ab ipsismet Notariis in libro scribantur.

74. De restitutis autem servetur consuetudo capiendi julios duos cum dimidio Cancellariae pro qualibet restitutione bullarum, & non ultra.

75. Emolumenta eis debita, tam ratione registrationis Bullarum quam alia quaecumque, inter se certo pretio, vel alias quomodolibet non arrendent, nec arrendare possint.

76. In expeditionibus, & scripturis conficiendis, de propositione, & commissione facta in plena Camera, mentionem expressam facere teneantur.

77. Ponant in massa communi mercedes Instrumentorum omnium tam Cameralium, quam interesse Camerae active, & passive, seu alias quomodolibet concernentium, etiam extra Camerae coram Theaurario, vel alio per nostrum, aut successorum nostrorum Chirographum, vel literas, aut aliter deputato rogatorum, de quibus rogatus Notarius teneatur illa denunciare Collegio, & ut praefertur, in massa ponere, dempta rata sibi pro mercede laborum debita juxta Constitutiones ipsorum.

78. Et conficiatur liber apud eorum mensarium dimittendus, in quo quisque Notarius in fine hebdomadae summam describat singulas, quas fecerit, expeditiones.

79. Pro expeditionibus, & sigillo in gratiosis, quando sunt plures personae confortes, etiam si sint Congregationes, Collegia, Capitula, vel Universitates, non solvatur nisi pro taxa duorum. In judicialibus vero expeditionibus non nisi pro uno tantum exigatur.

80. Et pro literis patentibus quorumcumque Commissariorum tam a Camerario, quam a Theaurario, vel Commissario Camerae, etiam in partibus constitutorum, non solvatur ultra julios viginti duos in totum, computato sigillo, & mercede Secretarii, ac Notarii.

81. Mercede semel soluta juliorum, quinque Notario dictae Camerae pro deputazione Judicum ad solidanda computa, pro quacumque postea subrogatione solvatur tantum medietas summæ praedictae.

82. Notarii Gubernatoris teneant intus, vel juxta dictum Palatium eorum officia separata, & in locis ita distantibus, ut colligatorum tumultus nullum afferre possit impedimentum.

83. Manualia citationum, & manualia protestationum separatim, & distincte teneant.

84. Expeditionum duos libros habeant, in quorum uno distincta, & ordinatim annotare debeant omnes significationes per viam recursus concedendas, cum expressione nominis collitigantium, & Curiarum a quibus Locumtenens recursus juxta suas facultates concedet, & etiam summæ, vel valoris rei de qua agitur; necnon omnia sequentia, & monitoria ex quavis causa discernenda.

85. In altero autem similiter annotare de-

debeant omnia mandata executiva, non tamen in contumaciam, & omnia arresta, mandata de excarcerando, significationes dotales, aut vigore termini, aut in vim litis pendente, aut litis finita, aut stante deposito, vel negatione, aut data cautione de studio juri, & judicato solvendo concessas, & omnes citationes, vel inhibitiones vigore commissionis, aut extra Curiam decretas, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de re, vel summa scutorum auri septem constituentium julios octuaginta quatuor, ut supra.

86. Listas expensarum non conficiant, neque propterea mercedem aliquam etiam a sponte dantibus recipiant, nisi praevio Locumtenentis decreto, & ejusdem subscriptione, in calce citationum ad *videndum taxari expensas* apponenda.

87. Examen testium scribere possint duo tantum Notarii pro quolibet officio, quos Gubernator pro tempore approbaverit, & non alii.

88. Notarii Auditoris Camerae ultra ea, quae sancita sunt de Tribunali Auditoris Camerae, & de aliis Notariis, abstineant a monitoriis iustationis, & iustationum, aut aliis quibuscumque, quibus prima instantia a suis ordinariis auferatur, exceptis casibus privilegiatis.

89. Et in Monitoriis specialibus in prima instantia, ubi permittitur, & inhibitionibus vigore appellationum, quae ab Auditore Camerae conceduntur in partibus cum clausula, *dummodo causa summam scutorum quinquaginta excedat, & molestia non sint judiciales*, debeant praedictam clausulam, *dummodo causa*, scribere literis majusculis & loco illius clausulae, *dummodo molestia non sint judiciales*, scribere pariter literis majusculis haec verba, videlicet, *dummodo judicium non sit coeptum in partibus*, ita ut si judicium coram aliquo Iudice competenti sit coeptum, monitorium non afficiat. Et quatenus inter partes de dicto valore controvertatur, Auditor Cam., vel ejus in civilibus Locumtenens, confitto sibi etiam *extrajudicialiter* causam non excedere dictam summam, teneatur per literas missivas, & absque ulla impensa dictas eorum inhibitiones, & monitoria revocare, & causas ad suos Iudices remittere.

90. Et quoniam experientia compertum est, quod Notarii multoties inducant hujusmodi monitos, & citatos, ut in jurisdictionem tacite consentiant, volumus, ut quando summam praedictam causa non excedit, hujusmodi consensus in jurisdictionem minime sufficiat, nisi adit expressus.

91. Non possint relaxare mandata vigore termini in eorum officiis suscepti, quando jam mandatum a Iudice causa in alio Tribunali est relaxatum. Eo vero nondum relaxato, in arbitrio sit, & potestate creditorum illud utrobi voluerit, accipere, cogitamen ad id non possit.

92. Atque in praefata termini susceptione non admittant aliquam conditionem, reservationem, aut protestationem terminum

potentis, neque illam scribant, sed tantum simplicem debiti confessionem, & solvendi in fine termini obligationem, & non aliter.

93. Et ad effugenda incommoda, quae ob citationes deperditas, forte etiam subtractas, frequenter occurrunt, mandamus eisdem Auditori Camerae Notariis, ut singuli juxta veterem consuetudinem Manuale Actorum omnino conficiant, illudque infra unius mensis spatium a die publicationis praesentium debeant inchoasse, & quanto citius perfecisse, in futurum vero illud quolibet trimestri faciant, ac Auditori Camerae quolibet trimestri exhibere teneantur.

94. Teneantur Notarii praedicti describere in lista omnes indistincte informare volentes in sua die, nec pro ordine, antelatione, vel informando Iudice aliquid recipiant, etiam a sponte dantibus. Et lista fiat una die pro altera. Et in eventum in quem omnes in lista positi informare non potuerint, aliis praefertur in sequenti informatione.

95. Pro contradictis non recipiant, nisi quod vere solvitur officio contradictarum.

96. Substituti Notariorum ejusdem Auditoris Tribunalis ad conficiendum acta civilia, seu criminalia ad testes examinandos, necnon ad roganda quaelibet instrumenta, testamenta, & alias dispositiones, ultra requisitas approbationes Auditoris Camerae, sive ejus in civilibus, vel criminalibus Locumtenentium non admittantur, nisi praevia etiam approbatione Collegii eorumdem Notariorum, in qua Notarii ipsi de approbatione, fide, & idoneitate admittendorum attestentur.

97. Quodque tam Notarii sub amissionis officii, quam eorum Substituti praedicti sub triemium perpetuarum poena, aliquas societatum officiorum pecunias, censuum, & aliorum cujusvis generis contractum, nisi procuratorio nomine, vel de ordine, consensu, aut voluntate partium exigere, recipere, & penes se quovis modo retinere, tractare, & habere non audeant. Et si secus fecerint, Notarii ad damna, & interesse, quae culpa Substitutorum eorumdem partibus evenerit, teneantur, & obligati sint, accõtra eos in his executivae procedi possit, & debeat.

98. Postremo dicti Notarii nihil unquam cujusvis generis scripturae ad judicium pertinentis, quod extra Curiam mittendum sit, expediant, & parti tradant, nisi cum subscriptione Auditoris, vel ejus Locumtenentis.

99. Notarii Vicarii Urbis non faciant monitoria generalia, vel specialia extra Curiam, & Urbis districtum, cum non sit eorum officii, nec dent censuras, neque terminum super obligationibus in forma Camerae. Neque concedant monitorium in forma *Significavit*, pro rebus deperditis, nisi juxta formam Concilii Tridentini.

100. Non capiant pro examine, vel literis ordinandorum, nisi quantum sibi a Concilii Tridentini decretis, & reformatione sumere est permillum.

101. Pauperibus gratis dent ut tenentur.

102. Notarii Rotæ in confectioe registorum, rubricarum, & copiarum remissorii, compulsorii, exequutorialibus, notis sententiarum diffinitivarum, testium examine, & hujusmodi, hanc nostram, & alias Rotæ constitutiones accurate observent, sub poenis in eis contentis, quas innovamus, nec ultra quam per eas licet, accipiant.

103. Literas remissoriales scribant in charta juxta veterem morem a Chartulario lineata, cujus unaquaque linea contineat saltem syllabas decem, & octo, atque rotuli palmus sit linearum triginta.

104. Dent iidem Notarii Rotæ petitas a partibus expeditiones absque requisitione depositi pro registro illius actus, vel expeditionis conficiendo, vel facto deposito registram de illis omnino fiat, & non relinquunt folia in albis.

105. Facto registro conficiant inventarium actorum, instrumentorum, & scripturarum in eo descriptarum, Actoris primum, deinde Rei acta, & jura notando cum adiectione foliorum in quibus illa descripta reperiuntur, & dictum inventarium assuant initio registri.

106. Pro notis vero interlocutoriarum nihil accipiant, quod idem de moderatis solutionibus in copiis, & publicatione testium servetur.

107. Ac pro relationibus socio faciendis de rogatis per eos nihil capiant.

108. Faciant præterea singuli in eorum officio broliardum qui dicitur actorum, in quo omnes omnino provisiones, decreta, comparitiones, & protestationes, etiam a tergo citationum scripte notentur. Item, & manuale citationum cum suis protestationibus, & decretis, atque aliarum rerum registrari solitarum, ita ut nihil prorsus superfit in cartulis, quod non sit in libris descriptum.

109. Officia Notariorum Rotæ non conferantur nisi personis peritis, & idoneis, quæ per seiplos illa exercere sciant, & exercent, nisi aliqua legitima causa impediatur. Nec eo casu officia aliquibus arrendare, aut Substitutos deputare valeant, nisi a proprio Auditore approbati fuerint, qui insuper de officio fideliter exercendo arbitrio Auditoris cavere debeant.

110. Et pro ipsorum Substitutorum facto, Notarii ipsi quoad interesse partium tanquam principaliter obligati omnino teneantur.

111. Pauperes omnes qui juxta formam constitutionum admitti debent ad juramentum paupertatis, tam in beneficiis quam in profanis, etiam per Procuratorem admittant, & si ille pro quo juratur, præfens non erit, ultra Notarii, vel Procuratoris assertionem per duos testes de paupertate doceri debeat, ita tamen ut quicumque fuerit admittendus non sine juramento, & obligatione pinguioris fortunæ, ut moris est, admittatur, & hoc nisi evi-

dens sit, atque notorium, quod paupertatem jurare volens, sit opulentus, quo casu illum admittere non teneantur.

112. Quæ omnia, & singula inviolabiliter observari mandamus sub poena ultra alias infra expressas viginti quinque aureorum, ac suspensionis ad sex menses pro prima vice, & si secunda erraverint, eo ipso in poenam privationis officii, & alias hac nostra constitutione contentas incurrant.

113. Quocirca querelæ omnes pauperum, & oppressorum ad dictæ Rotæ Decanum deferantur, qui his omnibus opportunis remediis provideat, tum ne partes opprimantur, tum ut opprimere ausi puniantur, & prædicta exactissime serventur.

114. Notarii Consulium Agriculture, & cæterarum Artium taxam eis per statuta præscriptam, & ubi aliqui ipsorum nullam minorem taxam habent, aliorum, qui illam habent, sequantur, & secundum illam exigant, & qui non habent officium titulo oneroso, exigant tantum pro medietate taxæ aliorum Notariorum Capitolinorum, & non ultra in omnibus, & per omnia.

115. Protonotarius Senatoris non se immisceat in causis criminalibus, neque fideiussiones recipiendo, neque mandata subscribendo.

116. Notarii Capitolini deservientes Collateralibus Senatoris pro Actuariis, per seiplos coram Collateralibus acta conscribant, nullumque aliud officium Notariatus in alia quavis Curia obtineant.

117. Et tam dictus Protonotarius, nec non maleficio, & Collateralium Notarii, quam Scriba Senatus, Secretarius Conservatorum, Notarius Magistrorum Viarum, & alii omnes Notarii Curiarum Capitolii, aliquid etiam minimum non recipiant ultra taxam ipsis statutam sub quocumque pretextu.

118. Eorundem Notariorum Capitolii defunctorum, & eorum, qui in posterum decedent, hæredes, ac quicumque alii scripturas eorum detinentes, exceptis iis, qui emerunt officia, juxta constitutionem felicis memor. Sixti Papæ Quinti prædecessoris nostri infra quindecim dies ab obitu ipsorum Notariorum, ac publicationis præsentium respective computandos, scripturas prædictas cum nomine Notarii, cujus fuerint hæredes sub poena amissionis dictarum scripturarum, & emolumentorum inde provenientium, consignent Archivio Populi Romani, cujus Custos librum teneat, in quo per Inventarium dictæ scripturæ adnotentur.

119. Notariorum officia in Curia de Sabelis duo tantum habeantur, neque hic numerus ullo pretextu augeri unquam possit, & ii etiam approbandi sint ab Urbis Governatore pro tempore existente.

120. Notarius Curie Turris Nonæ observet tabulam Notariorum Curie Sabelorum.

121. Notarii locorum piorum debeant servare stilum, consuetudinem, & taxas Tribunalis Vicarii, nec prorsus aliquid recipere ultra quod Notarii Vicarii in suis causis

ordinariis recipere possunt. Qui autem eis gratis sunt deputati, nec habent officium titulo oneroso, non possint exigere nisi pro medietate dictæ taxæ Notariorum Vicarii, & non ultra in omnibus, & per omnia.

122. Notarius Ripette pro publicandis instrumentis, & in publicam formam dandis, exigat juxta formam Statutorum Urbis.

123. Et in conficiendis extractibus servet formam Capitolinam, & normam aliis præscriptam.

124. Atque in prima instantia nullus in Curia Ripette fiat extractus, minusque in secunda coram Præside, nisi de utriusque partis consensu, vel Notarius fuerit juratus suspectus, ita ut acta transportari debeant, & si secus factum fuerit, qui arrham dedit, totum de suo solvere teneatur, nec ulla detur cedula depositi contra alium.

125. Nullum mandatum Notarius dare possit pro iudiciis absque Judicis licentia.

126. Singulis autem diebus etiam festivis, ab ortu solis usque ad occasum officium apertum tenere debeat, neque ab illo discedat sine causa necessitatis.

127. Deposita non recipiat, nisi usque ad summam permittam, & penes eum facta, post decretum de consignando debeat omnino infra diem consignare sub poena arbitrio Præsidis.

De Registris, Extractibus, & Exemplis, seu Copiis.

§. XX

Quoad Registra, & Extractus perpetuo statuimus, & ordinamus, quod in omnibus, & quibuscumque causis cujuscumque generis ordinariis in quibuscumque Urbis Tribunalibus, & coram quibusvis Judicibus, nullis prorsus exceptis, motis, & movendis (quæ scilicet a principio via ordinaria introductæ fuerint, etiam si in illarum progressu una forsitan, aut plures commissiones supervenerint, ac materia introducta via ordinaria non esse de jurisdictione Judicis ordinarii) nulla penitus fiant registra, sed tantum extractus simplices, & absque aliqua terminorum extensione: qui in uno confecti, in quibusvis aliis Tribunalibus, si ad illa transportantur, plenam fidem faciant in omnibus, & per omnia, perinde ac si essent registra extensa.

§. 2. Minusque extractus in causis ordinariis fiant, etiam una, vel utraque partium petente, nisi de Judicium licentia inscriptis obtenta, vel nisi acta essent ad alium Judicem transportanda.

3. In vere autem commissariis causis summam ducatorum ducentorum auri de Camera excedentibus, quarum videlicet principia ordinarie non sunt introducta, registra quidem fiant, sed modo infra scripto, quem & in extractibus prædictis servari volumus, & mandamus.

4. Registra bona, & legibilia Notarii

accurate, & juxta normam hac nostra constitutione traditam, & innovatam faciant.

5. Tam in registris quam in Extractibus hujusmodi conficiendis, facultates Judicium ordinariarum, vel deputationes eorum Locatentium, cum illæ sint notoriæ, & illarum exempla publica, & impressa habeantur, nullatenus præinfernatur, & pro illis Notarii nihil a partibus exigant.

6. Deinde tam in ordinariarum extractibus, quam in eorum, & aliorum quorumcumque delegatorum etiam causarum Palatii nostri Apostolici Auditorum, & S. R. E. Cardinalium registris, dimittantur appositiones Fistorum ordinariarum, & certorum. Si autem occurrant Festa incerta, & repentina, in quæ caderet observatio alicujus termini, fiat mentio de illis summarie, & hoc modo, videlicet: Die tali fuit Confistorium publicum, & sic de cæteris similibus.

7. Successive citationes, sive cum inhibitione sive absque ea factæ in eorum reproductione nullo pacto repetantur, sed illarum executio tantum apponatur his aut similibus verbis, Tali die reproducta fuit citatio, de qua supra, quæ fuit exequuta.

8. Nec monitoria Procuratoribus de solutione registri facta ponantur in registro, nisi forte ad effectum docendi de censuris.

9. Præterea si contingat commissiones semel registratas aliis Commissionibus dependentibus præinfernari, illa amplius non registrantur, sed annotetur folium in quo superius fuerunt registrata, & idem de Motibus propriis, Brevibus, & aliis literis Apostolicis, ac aliis quibuscumque jam semel registratis.

10. Idem, & determinorum etiam substantialium extensione observari mandamus, ut semel tantum pro qualibet parte extensa non amplius extendantur, sed tantum eorum reiteratio sine extensione notetur etiam in citatione ad sententiam.

11. Instrumenta quæ in actis cause rogantur, non ultra illorum notulam extendantur, quoad ea vero quæ producuntur, præinfernatur aliquid de illorum substantia, idque succincte deinde illorum tenor apponatur hoc modo, Talis constituit Procuratorem suum talem, prout in instrumento, cujus tenor sequitur, & sic de aliis.

12. Consequenter tam in registris, quam extractibus causarum, in quibus per duos, vel tres annos nihil actum fuerit, non ponantur in illarum reassumptione mutatio anni, vel mensis, indictio vacantiarum, creatio Pontificis, & similia ad causam non spectantia.

13. Porro si contingat in aliqua causa plurium recipi Juramenta testium unico contextu, in registris hujusmodi unicum juramentum, ubi omnes jurati nominentur, dumtaxat extendatur.

14. Insuper non reputantur dignitates, vel tituli Judicium, vel locus eorum Tribunalium, & partium litigantium, sed tantum talis Judex, vel Auditor prædictus, vel talis Actor, vel Reus, aut Procurator aut similia.

15. Sing.

15. Singula folia in registris confectis coram quibuscumque Tribunalibus, ac aliis iudicibus prædictis contineant in quolibet illorum pagina ad minus lineas viginti quatuor, & unaqueque linea ad minus duodecim syllabas, quæ scribantur literis bonis, & intelligibilibus, & in charta bona, non infecta, nec bibula, alioquin liceat unicuique tam iudicem, quam partium, vel Procuratorum litigantium folia aliter scripta lacerare, & omnino debeant postmodum expensis Notarii convenienter rescribi, sive lacerata sint, sive non, aut si iudici, & partibus seu Procuratoribus magis placuerit, folia sic male scripta taxentur pro medietate, vel alia rata ad iudicis arbitrium.

16. Rubricella registorum similiter literis bonis, & intelligibilibus scribantur, sintque fideles, & sufficientes, integre, & exacte introscripto actui respondentes, totiusque actus, & decreti tenorem, prout in broliardo jacet, & instrumentum, diem, annum, mensem, & partium nomina, reique gesta summam, vel indicem continentes.

17. Processus de partibus, itemque Remissoriales, Compulsoriae, & alia, nulla scripturae habita ratione, sive sit longa, sive sit brevis, sive excedat, sive non excedat numerum foliorum vigintiquatuor, non registrantur, neque in Registris, aut Extractibus describantur, sed tantum, ut dicitur, rubricentur si rubricati non fuerint, & pro dicta rubricatione solvatur merces foliorum ipsius processus originalis tantum.

18. Nisi quando scriptura disti originalis in quolibet facie excederet lineas triginta continentes in eorum quilibet ultra syllabas decem, & octo, quo casu excessivitas regulatur, & solvatur ad rationem linearum, & syllabarum, ut supra.

19. Copia, quæ instar Registri, vel extractus dantur, non minori syllabarum, aut linearum numero descriptæ tradantur.

20. Instrumenta in actis rogata, etiam semel publicata, aut quæ in actis alias producta sunt, si repetantur, & postea registrari contingat, non solvatur merces, nisi foliorum scripturae ad rationem registri, vel extractus, & si non fuerint alias publicata, solvatur tantum tertia pars mercedis debite pro publicatione, cujus etiam ratio habeatur in casu quo postea sumantur in publica forma, ut scilicet tanto minus de mercede publicationis solvatur.

21. Pauperibus dentur gratis extractus, registra, instrumenta etiam publica copia, alia quaecumque expeditiones, & scripturae, tam civiles, quam criminales, & ostendantur etiam originalia Pauperum Advocato, & Procuratori similiter gratis, & absque ulla impensa, & si quando contigerit probandam esse paupertatem, testes similiter gratis, & summarie examinentur, & de paupertate stetur arbitrio iudicis.

22. Et quoniam aliquando Notarii extorquent a partibus modicam arham, ut postea cogere illas possint ad recipiendum

Extractus, arha non obliget, nisi in casibus, in quibus extractus jure conficiendus est.

23. Neque exigantur Notarii, quicumque illi sint, etiam Archiviarii Romanae Curiae, mercedem extractus, sive registri, nisi illis completis.

24. Notarii Rotæ, ultra præmissa per eos omnino servanda rubricationes per se fideliter, & sufficienter faciant, & correspondentes actui introscripto, ut supra dictum est.

25. Non rubricentur processus de partibus rubricati, ut jam supra dictum est, nisi quantum illis deesse visum fuerit, nec registra de illis ullatenus fiant, sed post registra de Curia, ut moris est, ligentur, & si interpretationem fieri necesse fuerit ob idioma a Latino diversum, in quo processus forte conscriptus erit, non fiat in forma registri, sed processus de partibus, ita ut una carta registri illius importet dimidiam ad minus processus de partibus, nisi de partium consensu id fieri convenierit.

26. De parte lucri registorum, vel testium, vel copiarum, antequam causæ suis sint Auditoribus commissa, cum Solicitoribus, Advocatis, vel Procuratoribus non paciscantur, nec de gratia, quam de registro facere intendunt, veluti de dando quidecim, vel viginti folia pro ducato, ita ut persona, cum quibus agunt, de luoro participant, sub poena privationis, sed totum quicquid post commissam causam convenierit, partis beneficio penitus cedat.

27. Mandantes omnibus, & singulis iudicibus, & Auditoribus prædictis sub indignationis nostræ poena, ut pro præmissorum inviolabili observatione in causis coram eis ad præsens pendentes, & quæ in posterum pro tempore pendebant, nulla aliter, quam ut præfertur, confecta registra, & extractus admittant, & recipiant, imo illa tamquam in fraudem, ac damnum partium litigantium confecta rejiciant, suosque Notarios, ut extractus, & registra hujusmodi juxta præmissa conficiant, cogant, & compellant, atque, ut illa observentur diligentem curam adhibeant. Districtus nihilominus inhibentes Notariis ipsis sub mille ducatorum auri de Camera, partim partibus litigantibus, partim Camera Apostolica applicandorum, ac privationis, & amissionis Notariatus per quemcumque contravenientem eo ipso incurrendis poenis, ne de cætero in causis, in quibus Notarii deputati fuerint, & scripserint registra, & extractus, aliter quam, ut præfertur, omnibus semotis fraudibus, conficere, audeant, seu præsumant. Volumus tamen, & mandamus, quod Governator Urbis, & Auditor Camerae cumulative possint, & debeant, etiam ex officio, & partibus non instantibus inquirere etiam extrajudicialiter, & manu regia, an Notarii cujusvis Tribunalis præmissa servent, & contravenientes supradictis poenis punire, prout etiam ipsimet Scribæ extractuum, & registorum, qui in illis scribendis præmissa omnia non servaverint, possint ab ipsis eorum arbitrio poenis puniri, non obstante quavis appellatione, reclamatione, aut recurfu.

De

De Curforibus, & Mandatariis.

§. XXI.

1. Curfores, & Mandatarii quicumque, eorum officium fideliter, & ea, qua decet integritate, diligentia, peritia, & discretione exerceant.

2. Ad dicta officia non admittantur persona suspecta de falsitate, & qui nesciant legere, vel scribere latine, neque infirmi non valentes ambulare propriis pedibus, vel senes excedentes annum sexagesimum.

3. Curfores solitam, & debitam assiduitatem irreprehensibiliter observent, Confistoria publica, & privata, nec non alias solemnitates, & divina officia intimari solita fideliter debito tempore intiment Cardinalibus, & aliis, quibus tenentur absque præmii, & mercedis alicujus expectatione, nisi solita antiquitus, & consueti.

4. Citationes, & intimaciones personales, vel ad domum, vel in valvis, & locis publicis, tam Curfores, quam Mandatarii pro eorum officio, & Curis, quibus serviunt fideliter, & mature faciant, & factas referant, & contra proprias personas non suppositas, vel falsas, aut non cognititas per eos, sub poena amissionis officii. Et quando personæ citandæ eis notæ non sunt, non assertioni partis, sed duorum testium testimonio de citandorum qualitate veram notitiam habentem stare debeant, alias executionem citationis facere, vel factæ referre non debeant sub simili poena, & pro falsariis habeantur contrarium facientes, sintque statuta mercede contenti, novas angarias non faciant, neque inducant.

5. Relationes de citationibus personaliter exequutis, nisi sit persona citanti cognita, & personaliter apprehensa, tam Curfores, quam Mandatarii facere non audeant, neque debeant.

6. Nec possint Curfores, vel Mandatarii citationes ab aliis Curforibus, vel Mandatariis exequutas subscribere, etiam quod inter se citationes, per Urbis Regiones distribuunt, sed illemet Curfor, vel Mandatarius, qui citationem est exequutus in pede ejusdem debeat fidem, & relationem facere factæ per eum executionis, sub poena falsi.

7. Officia pro alio, vel aliis in arrendam capere, vel exercere non debeant, nec possint.

8. Caveant etiam ab appaltu citationum super quibusvis, quod pactum cum quibusvis personis iniri omnino interdicitur.

9. Insuper carent tam Curfores, quam Mandatarii omnes citationes personaliter exequi. Et si personas commode habere non poterunt teneantur dimittere citationum copiam in manibus alicujus de familia, qui si non adsit, aut fores aperire nolint, citationes affigant ad januam domus sibi cognite, adhibito saltem uno teste, & relationes in scriptis dumtaxat referre debeant, exprimendo, an personaliter, vel domi dimissa copia, vel affixa, in casibus præmissis, qui in citatione exprimi debeant, & an ad statum, vel ad hodie per totam, seu ad pri-

Bell. Rom. Tom.V. Par.IV.

mam diem, vel aliam fecerint, sub poenis prædictis.

10. Præterea citationes, & earum copiarum citatis dimittendæ, vel affigendæ, tam a Curforibus, quam a Mandatariis fiant omnino bono, & intelligibili caractere, & dictæ copiarum subscribantur a Curforibus, & Mandatariis, qui eas exequuntur, ut in omnem casum possint ad eum qui eas fecerit, recurrere.

11. Citationes, intimaciones, & alia, non exequantur prædicti, sive personaliter, sive domi dimissa copia post tertiam horam noctis, per affixionem autem in casibus præmissis non nisi de die, & tunc in relationibus expriment fecisse de die dimissa copia affixa in tali loco.

12. In citationibus, & aliis, nomen tam actoris, quam rei cum cognomine, exercitio, vel habitationis, vel patriæ designatione expriment.

13. Idem Curfores, & Mandatarii in substationibus pignorum affigere debeant ad valvas officii, in quo fit substationis, oblationes, quæ dictum sunt pro pignoribus captis substationibus.

14. In citationibus ad videndum mandari consignari pignora apponant etiam, Et videndum mandari substationibus.

15. Pignora omnia ab exequutoribus quibuscumque eis consignanda, ordinatim singulariter adnotare debeant in eorum libris, exprimendo rerum qualitates, & quantitates, nomen exequutoris, & colligantur.

16. Oblationes recipiendas annotare debeant in eorum libris cum appositione anni, mensis, & diei, ac expressione nominis, cognominis, exercitii, vel habitationis, vel patriæ offerentium.

17. Non recipiant oblationes cujuscumque officialis illius Tribunalis, in quo facta est executio, nec ipsius officialibus interventum, neque Notariorum, aliorum juvenum Tribunalis, neque ipsorum Curforum, & Mandatariorum assensum, vel consanguineorum usque ad tertium gradum.

18. Minus officium ipsorum cuquam impartiri dolose recuset, vel differant, nec etiam sub prætextu modicæ mercedis, vel quod majorem habere velint.

19. Curfores (ad quos spectat) commissiones ad bancum Curforum perventas, statim scribant, & in libro solito annotent, ita ut ab omnibus videri possint, nec quovis modo aliquam commissionem non annotatam, vel occultatam penes se retineant.

20. Quicumque ex Curforibus, & Mandatariis, qui in aliquo præmissorum contravenierit, poenam scutorum decem pro qualibet vice, aliasque poenas pecuniarias, & corporis afflictivas, privationisque officii pro modo excessus a suo iudice arbitrandas incurrat, damnaque, & interesse partibus resciscere compellatur.

21. Curfores pro qualibet citatione, inhibitione, vel quavis alia intimacione cujuslibet actus judicarii non exigant ultra bononenos duos, nisi forsitan exequutio citationis, vel alterius actus judicarii hujusmodi

G

fa-

facienda esset in loco satis distante a Tribunalibus Urbis, quo casu exigere possint bononenos quatuor, & non ultra. Et loca intelligantur esse distantia, exempli gratia, si exequutio fit faciendae in regione Transyberim, Montium, Trivii, & non longe ab Ecclesia Beatae Mariae de Populo. Et si extra moenia Urbis (in illius tamen suburbiis) non ultra carolenum unum.

22. Pro citatione vero, inhibitione, vel intimatione simili, faciendae contra Episcopos, & Praelatos, ac alias personas qualificatas, & Procuratores Fisci, non ultra bononenos quinque.

23. Pro citationibus, vel exequutionibus, aut intimationibus quarumcumque literarum extra Curiam, & in partibus faciendis, statuta, & debita eis antiquitus mercede sunt contenti, & ultra exigere non audeant.

24. Pro subhaftatione quorumcumque pignorum, tam mobilium, quam immobilium, iidem Cursores exigant, prout hactenus exigere consueverunt.

25. Pro deliberatione vero custodiae, vel restitutione pignorum, aut alio praetextu etiam quando bona non sunt posita sub hasta nihil, etiam a sponte dantibus, recipiant.

26. Nec quisquam ipsorum pro ea intimatione, quae parti intimatur, mandatum procurae esse in actis productum, vel Procuratores in causa esse revocatos, ultra julium unum percipere audeat, etiam si dictum procurae mandatum de partibus veniret.

27. Et pro prima Commissione, per quam causa coram aliquo Iudice introducitur, exigant bononenos quinquaginta, & pro aliis vero, si qua in causa supervenerint bononenos decem, & octo, etiam quod dictae Commissiones post primam supervenientes adderent aliquid, vel alterarent jurisdictionem, aut haberent aliquam novam clausulam, vel admitterent aliquem tertium pro suo interesse ad causam, quocumque contrario usu, vel potius abusu non obstante.

28. Diem praesentationis in Commissionibus appellationum, vel principalibus in causis, manu propria antequam praesentent, vel in Arca eas ponant, seu ut vulgo dicitur, incapsent, vere, & fideliter ponere teneantur, nec sine tali manus, & nominis appositione, ultra manus Magistri Cursores dictae Commissiones ponantur in Arca.

29. Caeterum Mandatarii quarumcumque Curiarum, non exigant ultra bononenum unum pro citatione, nisi faciendae sit in longinquis locis ab eorum Curia, quo casu exigant duos, & non ultra, itemque exigant duos bononenos pro intimatione cujuslibet sequestri, monitorii, inhibitionis, decreti, & cujuscumque actus iudicarii, exceptis citationibus faciendis contra Fiscum pro quibus exigere possint bon. tres.

30. Pro subhaftatione, & deliberatione pignorum, sive rerum, & bonorum mobilium, & immobilium, usque ad summam trium scutorum bononenum unum pro quolibet scuto, abinde supra bon. duos pro quolibet scuto, ita tamen quod ultra unum scutum

non exigant pro quacumque summa, etiam quod res subhaftatae, & deliberatae ad magnoam summam ascendant.

De Baronellis, & Exequutoribus.

§. XXII.

1. **B**aroncelli, & exequutores omnes quarumcumque Curiarum, observent in omnibus, & per omnia Tabulam, ordinationes, & taxam de mandato nostro editas, & pro exequutione quacumque nihil ultra praedictam taxam, & mercedem eis assignatam, etiam sponte dantibus recipiant sub poenis in ea contentis.

2. Quinimo nec debitam mercedem, nec aliud quicquam etiam a sponte dantibus recipiant, nisi facta vere, & realiter exequutione reali, vel personali, aut capitis pignorum, quorum retractus si non sufficeret, itaut sit opus nova exequutione, novam propterea mercedem recipere non possint, sed teneantur denuo gratis, & toties idem mandatum exequi donec integre creditor satisfiat.

3. Quo vero ad pignorum in exequutione captorum custodiam, subhaftationem, & restitutionem, quo res integre, & sine ulla fraude fiat, quisque Magistratus in suo Tribunali suum quemque Depositarium eligat, & deputet, penes quem pignora conserventur.

4. Capta autem pignora debeant Baroncelli, & Exequutores per totam sequentem diem consignare depositario, quem quisque Magistratus ad hoc hujus nostrae Constitutionis auctoritate deputaverit.

5. Quae pignora fideliter describantur in libris ad hunc effectum specialiter per quemlibet Baroncellum, Exequutorem, & Depositarium ut supra deputandum, retinendis, cum annotatione quantitatis, & qualitatis bonorum, diei, & Exequutoris.

6. Et quando contingit poni subhasta bona in partibus existentia vigore mandati in Urbe relaxati, volumus, & mandamus, praeter edicta, & diligentias in loco subhaftationis, & iudicii fieri solitas, fieri debere etiam in loco ubi, vel in cujus territorio bona ipsa subhaftanda reperiuntur pro reprenendis oblatores, nec aliter posse ad deliberationem deveniri, nisi habita prius ab officiali illius loci relatione de edictis ibi publicatis.

7. Ad haec in pignorum subhaftationibus, si lapsa ad offerendum tempore quispian plus obtulerit, non fiat deliberatio, nisi intimato eo qui prius licitando vicerat, ut possit iterum si velit per totam sequentem diem plus offerre, alioquin oblatio, & deliberatio, illi, cui facta est non suffragetur.

8. Cum autem in Exequutionibus realibus contigerit recipi cautionem in forma depositi, aut pignora alicui in depositum tradi, non credatur de hoc Exequutoribus, nisi, vel cum subscriptione ipsiusmet depositarii a tergo mandati, vel cum interventus duorum testium, quorum nomina simi-

similiter a tergo mandati describantur, ac deinde in praedictum librum referantur.

9. Mandata civilia, birruarii, vel Exequutores, non exequantur in diebus festis, neque de nocte, nisi sint mandata suspitionis fugae, neque de die in domo januis clausis nisi parte citata, & cum speciali decreto Iudicis.

10. Mandata sibi a partibus consignata, teneantur infra triduum exequi, vel illa partibus petentibus restituere, & casu quo mandata aliqua ipsis consignata perdidissent, ad sumptus duplicatorum extrahendorum teneri decernimus.

11. Et offensa Exequutoribus carta dotali, non gravetur, vel inhibitione aliqua, nihil exigant mercedis, neque faciant exequutionem aliquam, & si quam fecerint gratis restituant.

12. Quando autem Exequutor asserit aliquam exequutionem non fecisse eo quia sibi exhibitum fuerit non gravetur, vel carta dotalis, vel inhibito, debeat sumere ejus copiam si brevis est, vel saltem annotare diem, Notarium, & Iudicem, qui hujusmodi inhibitionem, aut non gravetur, aut cartam dotalem concessit, alias Exequutor Iudicis arbitrio puniatur.

13. Restituat quilibet Exequutorum praedictorum, exequutiones, sive bona in exequutione capta gratis, quotiescumque Iudex id mandaverit.

14. Porro, traditis sibi mandatis de consignandis pignoribus in exequutione captis, non possint Exequutores, eorum consignationem vigore cujusvis impedimenti supervenientis effugere, vel differre, sed teneantur omnino dicta pignora consignare.

15. Caeterum nullus Exequutor, aut birruarius, possit mandata civilia exequi alterius Tribunalis, quam ejus in quo sunt ipsi Exequutores, exceptis Exequutoribus, aut birruariis Gubernatoris Urbis, Vicarii, Auditoris Camerae Senatoris, & Burgi, pro quibus omnibus teneantur eorum Baroncelli, contra quos quocumque casu procedatur exequutive, & manu regia.

16. Baroncelli autem, & caeteri Exequutores Urbis, possint ad exequutionem procedere contra committentes fraudes, & facere, ut ajunt inventiones, eo modo quo Extraordinarii, & alii Curiae Capitolinae, & Conservatorum exequutores faciunt, dummodo in fraude deprehensos ad ipsos Conservatores deferant, & deducant, habeantque partem poenarum hujusmodi inventionum, sicuti, & dicti Extraordinarii.

17. Nec quisquam eorum qui exequutionem non fecerit, sub praetextu, quod facta fuerit exequutio ab eo exequutore a quo fieri non poterat, vel in loco in quo certus exequutor deputatus erat, aliquid prorsus a partibus, contra quas exequutio facta fuerit, sub poena furti audeat exigere.

18. Capti cum mandato de deducendo ad praesentiam, non in carcerentur, nec ad Carceres, nisi de expresso ordine Iudicis illius, qui mandatum relaxavit, ducantur, Bull. Rom. Tom. V. Par. IV.

etiam quod ipsius Iudicis praesentia commode habere non possit.

19. Baroncelli non exigant a carceratis quicquam ratione expensarum in exploratoribus factarum.

20. Baroncelli, & alii Exequutores quarumcumque Curiarum, Extraordinariis majoribus in spectantibus ad eorum officium obedire teneantur.

21. Quicumque in praemissis, ac aliis sibi vetitis, aut ordinatis contravenerit, pro modo excessus etiam corporalibus poenis, ac etiam privationis officii, Superioris sui arbitrio pleatur, damnaque, & interesse partibus rescicere cogatur, pro quibus damnis, & interesse quilibet Baroncellus cujuscumque Curiae, pro sui, Exequutoribus, & birruariis obligatus sit.

De Carceribus, & Carceratis, & eorum Visitationibus, & Custodibus.

§. XXIII.

1. **C**arceres Curiae Sabellorum, Turris Nonae, & Capitolii, nullo pacto locentur, sed ad eorum custodiam, & officium Commentariensis, ipsorum carcerum domini, sub certa mercede deputent aliquem virum probum, a Gubernatore Urbis, & quoad Capitolium a Senatore approbatum. Et quatenus de licentia nostra, vel Successorum nostrorum Romanorum Pontificum locentur, conductores approbentur a Gubernatore, & Senatore respective, qui etiam possint ipsos conductores ex causis illis bene visis, & ad eorum libitum removere.

2. Gubernator Urbis, semel in Mense una cum Pauperum, & Fisci Advocatis, & Procuratoribus, ac deputatis a Societatibus Charitatis, & Pietatis, ultra Visitationem ordinariam semel in hebdomada fieri solitam (quam omnino fieri volumus, & mandamus) visitet Carceres tam secretos, quam publicos per seipsum, ne carcerati indebite a Custodibus carcerum male tractentur. Atque ut tabula novissime edita, & in ipsis carceribus affixa tenenda observetur, provideat.

3. Protector autem Charitatis, & illius deputati, cum interventu Gubernatoris, & Fisci Procuratoris, eligat duos Medicos fideles, & expertos, unum scilicet Physicum, alterum vero Chirurgum, qui visitent carceratos infirmos, & curent, ac de eorum infirmitate cum opus fuerit, fidem gratis faciant eidem Gubernatori, & aliis Iudicibus, provideatque eisdem de competentem salario ex poenis malefactorum solvendo.

4. Eligat etiam in primis aliquem Praefbyterum, saecularem, vel regularem, qui confessiones ipsorum infirmorum, vel aliorum carceratorum (non tamen ultimo supplicio damnatorum, postquam in manibus exequutorum consignati fuerint, quorum cura ad Confratres Societatis Misericordiae